

Περί του Πολέμου στην Ουκρανία

Είναι πραγματικά τρομακτικό ότι στον 21^ο αιώνα αναγκαζόμαστε να μιλάμε για καταστάσεις που είχαμε ζήσει ως κοινωνίες σε ένα όχι τόσο μακρινό παρελθόν που όμως ελπίζαμε να μείνει ζωντανό μόνο στα βιβλία και στις ιστορικές μνήμες. Παρόλα αυτά, μόλις την προηγούμενη εβδομάδα στρατιωτικές δυνάμεις της Ρωσικής Ομοσπονδίας εισέβαλαν στην επικράτεια της Ουκρανίας επιδιώκοντας με βάση τις ανακοινώσεις της Ρωσικής Κυβερνήσεως, παράδοση των ουκρανικών ενόπλων δυνάμεων και της Κυβερνήσεως. Η Ρωσική Ομοσπονδία επικαλείται το δικαίωμα της αυτοάμυνας ύστερα από τις πράξεις της Ουκρανικής Κυβερνήσεως γενικά αλλά με την ενδεχόμενη είσοδο της Ουκρανίας στο ΝΑΤΟ ειδικότερα να είναι κόκκινη γραμμή.

Η εισβολή είχε την μορφή κεραυνοβόλου πολέμου και επιβεβαίωσε τις προειδοποιήσεις δυτικών δημοκρατικών χωρών προς την Ουκρανία και την διεθνή κοινότητα για Ρωσική εισβολή, προειδοποιήσεις που περιγελάσθηκαν από την Ρωσική Κυβέρνηση και χαρακτηρίστηκαν από την Κυβέρνηση της Ουκρανίας ως προσπάθειες του Ρώσου Προέδρου να δημιουργήσει εντυπώσεις που θα προκαλέσουν διχασμό στην Δύση και πίεση στην Ουκρανία. Παρά τον στρατηγικό αιφνιδιασμό η Ουκρανία άντεξε στην κεραυνοβόλα επίθεση, στις μάχες που συνεχίζονται γύρω και μέσα σε μεγάλες πόλεις συμμετέχει μεγάλο μέρος του πληθυσμού, η Ουκρανία ενισχύεται πλέον με όπλα, χρήματα και υλικό από την Δύση, ενώ η Ρωσική Ομοσπονδία δέχεται σκληρές κυρώσεις, έχει απώλειες και πρέπει πλέον να ανεφοδιάζει τις δυνάμεις της σε εχθρική χώρα.

Ποιος είναι ο λόγος για την ρωσική εισβολή, ποιες οι επιδιώξεις του Κρεμλίνου και ποια μπορεί να είναι η έξοδος από την τωρινή κατάσταση για όλες τις πλευρές; Αναλογιζόμενος τους λόγους που οδήγησαν την Ρωσική Ομοσπονδία στην εισβολή, ενώ το 2014 είχε προηγηθεί η προσάρτηση της Κριμαίας και η υποστήριξη των αυτονομιστών σε περιοχές της ανατολικής Ουκρανίας, διερωτώμαι αν η στρατιωτική απειλή του ΝΑΤΟ για την Ρωσική Ομοσπονδία είναι τέτοια που να δικαιολογεί εισβολή, ή η πραγματική απειλή δεν είναι η στρατιωτική απειλή αλλά η υιοθέτηση δυτικής – ευρωπαϊκής νοοτροπίας από μία συνορεύουσα χώρα με αδελφό πληθυσμό σε εδάφη στρατηγικής σημασίας που στην αντίληψη των Ρώσων είναι μέρος της κοινής ρωσικής ιστορίας. Με άλλα λόγια είναι πιθανό, όταν το Κρεμλίνο αναφέρεται σε συμπεριφορά της Ουκρανίας που αποτελεί απειλή κατά της υπάρξεως της Ρωσικής Ομοσπονδίας, ουσιαστικά εννοεί την απειλή που αποτελεί η υιοθέτηση δημοκρατικών διαδικασιών και δυτικών πρακτικών από την γειτονική Ουκρανία, ένα αδελφό έθνος, μία χώρα στρατηγικής σημασίας που συνορεύει με την Ρωσία, υιοθέτηση που εάν μεταδοθεί ως ιός στην Ρωσική Ομοσπονδία θα σημάνει την αρχή του τέλους του τωρινού τρόπου διακυβερνήσεως και μονόδρομο προς την παρακμή. Κατά την άποψή μου είναι πιθανό η υπαρξιακή απειλή να μην είναι η Ουκρανία στο ΝΑΤΟ, αλλά η δημοκρατική Ουκρανία, η Δύση και η Δημοκρατία ως τρόπος ζωής, την οποία πολλοί κατηγορούν αλλά σχεδόν όλοι επιθυμούν να ωφελοούνται από τα πλεονεκτήματά της.

Εάν δούμε την εισβολή στην Ουκρανία από αυτή την οπτική, είναι προφανές ότι η απόφαση του Προέδρου Πούτιν βασίστηκε στην εκτίμηση ότι η Ουκρανία θα πέσει γρήγορα και ότι η, κατά την άποψή του, μαλθακή και αναποτελεσματική, δημοκρατική Δύση θα διχασθεί και δεν θα αντιδράσει. Σε μία τέτοια περίπτωση θα επανέφερε την Ουκρανία στην σφαίρα επιρροής του Κρεμλίνου, θα ισχυροποιούνταν στο εσωτερικό αλλά και στο εξωτερικό, ειδικά αυτή την περίοδο που η Δημοκρατία αμφισβητείται από πολλούς και ίσως και να αύξανε την επιρροή του δυτικότερα. Η εκτίμηση αν και αποδείχθηκε λανθασμένη δεν ήταν αβάσιμη. Η Ρωσική Ομοσπονδία είχε και έχει πολλούς και βαθείς οικονομικούς και εμπορικούς δεσμούς με ισχυρές δυτικές χώρες, εταιρείες και κατά πάσα πιθανότητα πρόσωπα που μπορούν να επηρεάσουν καταστάσεις. Διαπιστώσαμε, το πόσοι πρώην επιφανείς πολιτικοί και αξιωματούχοι εργάζονταν και εργάζονται για ρωσικές εταιρείες, με τον πρώην καγκελάριο Σρέντερ να είναι ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα. Διαπιστώνουμε από τις αναρτήσεις στο διαδίκτυο ιδεολογικών χώρων που λογικά δεν έχουν συνάφεια, να υιοθετούν την ίδια φιλορωσική, ουδέτερη ή απαξιωτική στάση, ως προς τον πόλεμο στην Ουκρανία, πρεσβεύοντας ότι ο Ρώσος Πρόεδρος αντιστέκεται στην παγκοσμιοποίηση που εκπροσωπεί η Δύση. Χαλαρή απάντηση από την Δύση θα σήμαινε την σταδιακή αποδόμησή της.

Υπάρχει τελικά κατάσταση που να είναι αμοιβαία αποδεκτή από Ουκρανία και Ρωσική Ομοσπονδία; Μπορεί να υπάρξει αμοιβαία εμπιστοσύνη μεταξύ Ουκρανίας/Δύσης και Ρωσικής Ομοσπονδίας μετά από όλα όσα έχουν γίνει; Μπορεί πλέον ο ρωσικός λαός να εμπιστεύεται την ηγεσία του ή η εισβολή ανεξαρτήτως αποτελέσματος θα ισχυροποιήσει την αντιπολίτευση στο εσωτερικό; Η εμπλοκή Τσετσένων στις επιχειρήσεις ίσως υποδεικνύει την απροθυμία Ρώσων να πολεμήσουν εναντίον των αδελφών Ουκρανών. Υπάρχει ένας δυσάρεστος συμβιβασμός με τον οποίο να μπορούν να ζήσουν όλες οι πλευρές, όπως έγραφε ο Χένρυ Κίσινγκερ στο άρθρο που δημοσιεύθηκε από την Washington Post; Αποχώρηση των Ρωσικών Δυνάμεων από την επικράτεια της Ουκρανίας μάλλον επιδρά και στο μοντέλο διακυβέρνησης της Ρωσικής Ομοσπονδίας. Αποστρατιωτικοποίηση της Ουκρανίας, απομάκρυνση της Κυβερνήσεως και απόσχιση εδαφών από την Ουκρανία σημαίνει δορυφοριοποίηση που είναι δύσκολο να γίνει αποδεκτή μετά από τόσες θυσίες. Αυτή την στιγμή υπάρχει στρατηγικό αδιέξοδο που πιθανώς δεν λύνεται με όσα γνωρίζουμε σήμερα, μόνο με γεγονός καθοριστικής σημασίας. Ο κόσμος έχει αλλάξει για πάντα.

Το άρθρο κείμενο γράφηκε βραδινές ώρες της 28^{ης} Φεβ 22.

Δημήτριος Καβουλάκος

Αντιναύαρχος ΠΝ (εα)